

GROENMANIFEST 2015

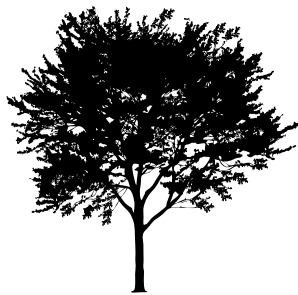
Amsterdam is een van de groenste steden van Nederland, en daar zijn we trots op. Verschillende parken zijn belangrijke schakels in ecologische verbindingzones, en alle parken en stadsgroen dragen bij aan de kwaliteit van leven in de hoofdstad. Al dit stedelijk groen verdient het goed beschermd en zorgvuldig onderhouden te worden, en waar mogelijk zelfs uitgebreid. Van de stedelijke overheid verwachten wij een niet aflatende alerte en actieve inzet. Voor deze inzet moet één prioriteit te allen tijde voorop staan: koester en bescherm de kernwaarde van de parken, en dat is, simpeler kunnen we het niet zeggen: park zijn!

Parken en stedelijk groen zijn een publieke plek voor rust en ontspanning in een open, kalme en natuurlijke omgeving. Parken zijn als concentraties van openbaar groen van essentiële betekenis voor de leefbaarheid van een grote stad. Ze zijn verbonden met stedelijke cultuur en geschiedenis, en dragen bij aan onderwijs over en respect voor de natuur. Zonder parken verschaalt de biodiversiteit in de stedelijke woonomgeving. Mooi en goed onderhouden groen is een belangrijk vestigingsmotief voor ondernemers.

Groene natuur binnen een grote stad staat altijd onder druk van de hectiek en de geschakeerdheid van grootstedelijk leven en bedrijvigheid. Dit is een extra reden voor zorgvuldig beheer, verantwoord onderhoud en attente handhaving. Tegenwoordig vinden steeds meer grote evenementen plaats in de diverse parken en groengebieden van de stad. De deelnemers aan het Parkenoverleg Amsterdam maken zich dan ook grote zorgen over de verstoring van rust en ontspanning in de parken en groengebieden (en ook in de wijde woonomgeving!) door die vele en grote evenementen. Maar ook over de schade aan groen en beplanting, schade die soms niet of nauwelijks hersteld is voordat het volgende evenement komt. Fauna wordt hard verstoord. Daar komt nog bij dat parken en groengebieden tijdens de opbouw en het opruimen van grote evenementen nauwelijks toegankelijk zijn voor 'gewone' gebruikers.

Een 10 voor stadsgroen en parken van Amsterdam

1 Stadsgroen en parken zijn en maken gezond

Hoe dichter de bebouwing, hoe belangrijker de luchtzuiverende en warmte dempende functies van het groen zijn. Een korte wandeling of een uitzicht op een groen bladerdak helpt om cognitieve functies te herstellen en sociaal te functioneren. Laat voor omwonenden of werkenden een park een plek zijn die gebruikt kan worden om de drukte van de stad te ontvluchten.

2 Stadsgroen en parken zijn zélf een evenement

Parken hebben geen evenementen nodig om park te zijn. Kleine evenementen kunnen van tijd tot tijd een extra waarde aan een park geven, zij moeten wel rekening houden met het karakter van het park. Parken en stadsgroen kunnen en mogen zich immers niet afsluiten voor het stedelijk leven. Laat een park een plek zijn voor rust en ontspanning.

3 Stadsgroen en parken zijn natuur en verdienen bescherming

In ieder park moeten beheer en onderhoud gebaseerd zijn op respect voor de natuur en behoud van ecologische waarden. Zoals bij het (her)planten van bomen, het aanleggen van natuurvriendelijke oevers, het bevorderen van oever- en waterbegroeiing, ophangen en plaatsen van nestkasten, zwaluw- en ijsvogelwanden, het maken van takkenrillen, het laten liggen van dood hout, maar ook het aanleggen van borders. De gemeente Amsterdam is verantwoordelijk voor de ecologische structuur binnen de stad. In overleg met de stadsdelen en taludbeheerders wil de gemeente deze structuur nog verder versterken. Tussen en in een aantal parken heeft de gemeente Amsterdam nog een extra verantwoordelijkheid om te voorzien in corridors en leefgebieden voor specifiek aangewezen diersoorten. Deze verplichting vloeit voort uit het 'Nationaal Natuur Netwerk', voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Laat beheer en onderhoud gericht zijn op het doen ontstaan en behouden van variaties in flora en fauna, passend bij dat park of dat stadsgroen.

4 Stadsgroen en parken zijn van alle Amsterdammers

De gemeente Amsterdam beheert de parken en behoudt en ontwikkelt de deskundigheid daarvoor. Zij draagt zorg voor continu onderhoud en handhaving in de parken. Omwonenden mogen meedenken over de ontwikkeling en meehelpen in het beheer. Voor alle partijen moet duidelijk zijn wie de aanspreekpunten zijn. Laten we allen participeren in onderhoud (vrijwilligerswerk) en handhaving (elkaar aanspreken op misstanden).

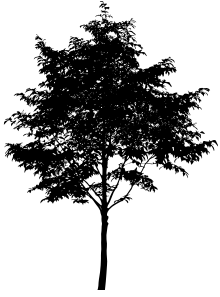

5 Stadsgroen en parken spelen in op uiteenlopende gebruikers

Verschillende parkbezoekers maken op eigen wijze gebruik van een park. Vogelaars, hondenbezitters, feestvierders, picknickers, padvindes, kinderen van de opvang, wandelaars, hangjongeren, plantenliefhebbers, kunstenaars, barbecueërs, sportbeoefenaars, werkenden die pauze houden: iedereen gebruikt het park anders. Niemand mag materiële schade aanbrengen of flora en fauna verstoren of vernielen. De verschillende vormen van gebruik kunnen onderling conflicteren. Handhaving is daarom onontbeerlijk. Laten we rekening met elkaar houden.

6 Stadsgroen en parken zijn een belangrijke economische factor

De nabijheid van een mooi, goed onderhouden park heeft aantrekkingskracht op bedrijven en woningen zijn meer gewild. In 2013 vond één op de drie ondernemers groen in de directe omgeving een belangrijk tot zeer belangrijk vestigingsmotief. Wonen in een verdichte stad is prima, de aanwezigheid van een park is in steeds sterkere mate een vestigingseis. Laten we het groen kwalitatief op orde houden.

7 Stadsgroen en parken onderwijzen

Educatie en voorlichting zijn goed mogelijk in een park. Biologielessen kunnen in een park worden gegeven of leerlingen kunnen helpen bij - bijvoorbeeld - de 'Landelijke opschoondag'. Schooltuinen en kinderboerderijen hebben al een educatieve functie. Natuurmonumenten, IVN, De Gezonde Stad of het ANMEC zouden in een park nog meer lessen kunnen geven over natuur. Laten we het klaslokaal ook in het park zetten.

8 Stadsgroen en parken zijn deel van verkeersverbindingen

Paden in sommige parken functioneren als doorgangswegen, vooral voor fietsers. Fietsers dienen op hun snelheid te letten en rekening te houden met langzame of speelse bezoekers (kinderen, honden). Voor brommers, snorfietsen, leveranciers aan horeca, onderhoudsmedewerkers e.d. moeten speciale regels gelden. Structureel autoverkeer of parkeren in parken is te beschadigend. Laten we onze snelheid aanpassen in een park.

9 Stadsgroen en parken voorzien in behoefte bij waterberging

Waterbeheer is noodzakelijk als de omgeving erg 'versteend' is. Een park kan regenwater opvangen (waterberging). Bij hevige regenval kunnen op natuurlijke wijze geleidelijke oevers en ondiepten de eerste opvang zijn. Regelmatig baggeren is van belang om deze opvangfunctie te bewaren en ook vissen en ander waterleven de ruimte te geven. Laat water ook een functie in het groen hebben.

10 Stadsgroen en parken hebben historie

Steden kennen diverse vormen van groene ruimtes; hofjes, moestuinen, begraafplaatsen en parken. Ieder park is verschillend en heeft een andere achtergrond. De historie is belangrijk en kan gebruikt worden in de communicatie en promotie van een park en zou leidend moeten zijn bij eventuele aanpassingen (renovaties) van het park. Laten we nadenken over de oorspronkelijke ideeën van stichters en bedenkers van de landschapsarchitectuur, de redenen waarom een park zijn plaats heeft gekregen in die bepaalde omgeving, over monumenten, kunstwerken en monumentale of bijzondere bomen in het groen.

PARKENOVERLEG
AMSTERDAM

Het Parkenoverleg Amsterdam bestaat uit vertegenwoordigers die zich inzetten voor het behoud van stedelijk groen. Zij leggen de boven staande '10 geboden voor stadsgroen en parken van Amsterdam' voor aan stadsbestuurders en andere parkbeheerders, maar eigenlijk aan alle Amsterdammers. Geniet van onze parken en groengebieden, maar misbruik ze niet!

Dit groenmanifest wordt ondersteund door: Vereniging vrienden van het Beatrixpark, Vereniging vrienden van het Diemerpark, Vereniging vrienden van het Flevopark, Vereniging vrienden van Frankendael, Vereniging vrienden van het Gijsbrecht van Aemstelpark, Vereniging vrienden van het Noorderpark, Vereniging vrienden van het Oosterpark, Vereniging vrienden van het Rembrandtpark, Vereniging vrienden van het Sloterpark, Vereniging vrienden van het Wibautplantsoen, Vereniging Sarphatipark, Vereniging vrienden van het Vondelpark, Vogelwerkgroep Amsterdam, Groengroep Oud-West, Redactie website hetvondelpark.net, Nederlandse Tuinenstichting, Bewonersplatform Zuidas en vele individuele liefhebbers, deskundigen, tuinders en gewone parkbezoekers.

amsterdamseparken@gmail.com, <https://sites.google.com/site/parkenoverleg/>

Bijlage

Bij het schrijven van de '10' is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- <https://sites.google.com/site/parkenoverleg/>
- Structuurvisie Amsterdam 2040. Economisch sterk en duurzaam. Gemeente Amsterdam, 2011.
- IVN Beetje natuur grote invloed, (https://www.ivn.nl/sites/ivn/files/nieuwsberichten/attachments/IVN%20Beetje%20natuur%20grote%20invloed_Literatuurstudie_Factsheet.pdf).
- Triomf van parken en groen in de woonomgeving. Beschouwende analyse Grote Groenonderzoek 2013. Gemeente Amsterdam. *Jos Gadet, hoofdplanoloog, Dienst Ruimtelijke Ordening (DRO) Niek Bosch, senior planoloog, Dienst Ruimtelijke Ordening.*

Toelichting

In de Europese Unie heb je het netwerk Natura 2000.¹ Hiermee wil de Europese Unie waardevolle en voor Europa kenmerkende natuur beschermen. In Nederland worden de Natura 2000-gebieden beschermd door de Natuurbeschermingswet 1998.² Behalve dat de Nederlandse Rijksoverheid Natura 2000-gebieden beschermd, werken zij ook aan een netwerk van nieuw aan te leggen en bestaande natuurgebieden genaamd de Ecologische Hoofdstructuur zodat (droge en natte) natuur in Nederland een aaneengesloten geheel vormt dat over de grenzen met andere landen aansluit bij het Pan-Europees Ecologisch Netwerk. In 2013 veranderde de naam Ecologische Hoofdstructuur naar 'Nationaal Natuur Netwerk'. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit 'Nationaal Natuur Netwerk.'³ De gemeente Amsterdam zegt in de 'Structuurvisie Amsterdam 2040. Economisch sterk en duurzaam.': ...'wil de ecologische structuur respecteren en in overleg met de betrokken stadsdelen en taludbeheerders verder verbeteren. Daarom zal de ecologische structuur van Amsterdam nader worden uitgewerkt in een ecologische visie, die na vaststelling door de gemeenteraad als een onderdeel van deze structuurvisie zal worden beschouwd. In deze ecologische visie zal de begrenzing van de ecologische structuur concreet worden aangegeven.'⁴

1. <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/natura-2000>.
2. http://wetten.overheid.nl/BWBR0009641/geldigheidsdatum_22-09-2014.
3. <http://www.ipo.nl/vitaal-platteland/ontwikkelopgave-ecologische-hoofdstructuur-ehs>.
4. Structuurvisie Amsterdam 2040. Economisch sterk en duurzaam. Gemeente Amsterdam. Pagina 139.

